

Vakti girmiş ibâdeti ihmal etmeyelim!

“Hangi ibâdetlerin kazâsı yapılır? Zekâtın kazâsı olur mu? Mallarımızın bir vesile ile elimizden çıkması, zenginlik anında veremediğimiz zekâtlarımız yerine zekât sayılır mı? Yoksa kendi isteğimizle verdiğimiz mallar mı zekât olur? Vakti girmiş ibâdeti ihmal edersek tokat yer miyiz?”

Namaz ile oruç vakitle sınırları tayin olunmuş ibâdetlerdir. Her ne sebeple olursa olsun; vaktinde edâ edilmediği takdirde her ikisinin de kazâsı yapılır.

Zekât ile hac ise mal ile yapılan ibâdetlerdir. Hac, Mekke’ye gidip gelebilecek mâlî güce ulaşan kimseye farz olur. Kişi, yeterli mâlî güce ulaşmasına rağmen hacca gitmez ise, hacca gidinceye kadar üzerinde “hac zimmeti” olduğu halde yaşar. Bu zimmetten ancak hacca gitmekle kurtulur. Her ne kadar hacca geç de gitse, haccını kazâ olarak değil, edâ olarak yapar. Fakat vakti gelmiş bir ibâdeti geciktirmek her zaman risk taşır. Ya ölüm yolunu keserse? Ya sıhhatin bozulursa? Ya mâlî imkân elinden geçip giderse?

Ölüm veya hastalık halinde haccı vekâlet yoluyla yapma imkânı var. Peki iflâs eder veya mâlî yönden sahip olduğu imkânı kaybederse ne olacak? Bu mâlî kayıp hac yerine sayılacak mı? Hayır.

Aynı handicap zekâtı zamanında vermemekte de söz konusudur. Vakti gelmiş zekât verilmediğinde, bir kanserli hücre gibi, zimmeti kişinin üzerinde kalır. Ne zaman verse bu ibâdeti edâ etmiş, kendi malını kanserli hücreden temizlemiş olur. Zenginliği devam etmesine rağmen zekâtını vermediği sürece, bu yükümlülüğü üzerinde taşımaya devam eder.

Üstad Bedüzzaman Hazretleri Rüyada Bir Hitâbede Müslümanların birinci dünya harbinde uğradıkları mağlûbiyetlerin ve içine düşürüldükleri başarısız savaş musîbetinin “görünmeyen” sebeplerini ve “kaderin” bu musîbete neden fetvâ

verdiğini, daha önce Hazret-i Hızır'da da (as) görülen ve Peygamber Efendimizin (asm) ümmetine açtığı yollardan birisi olan “ledün ilmi” anahtarıyla çözümler. Ona göre, bu musîbet, üç mühim Allah emrine karşı ihmalimizden ileri gelmiştir. İhmal ettiğimiz bu emirler namaz, oruç ve zekâttır.

Zira, yirmi dört saatten yalnız bir saati Hâlık Teâlâ beş vakit namaz için bizden istedi. Biz tembellik ettik, namazı kılmadık. Cenâb-ı Hak ise beş sene boyunca cepheden cepheye her gün yirmi dört saat talim, meşakkat, sıkıntı ve hareket ile, siperlerde yatırıp kaldırmakla bize milletçe bir nevi namaz kıldırdı.

Sonra Hâlıkımız nefsimizden, senede bir ay oruç istedi. Biz nefsimize acıdık, oruç tutmadık. Cenâb-ı Hak ise, buna kefâret olarak, beş sene cephelerde aç susuz bize oruç tutturdu. Nihâyet, Rabbimiz, ihsan ettiği maldan, ondan veya kırktan birisini zekât olarak istedi. Biz cimrilik ettik, nefsimize zulmettik ve zekâtı vermedik. Cenâb-ı Hak ise mecbûrî mal zâyîâtı vermek sûretiyle bizden birikmiş zekâtı birden aldı. Milletçe açlıklara ve yokluklara ondan sürüklendik. (1)

Üstad Hazretleri hac ibâdetindeki ihmalimizin ise musîbetle geçirilmeyecek kadar ciddî sonuçlar doğurduğunu; bu ihmalimizin, musîbetten de öte, Allah'ın gazabını ve kahrını üzerimize çektiğini belirtir.

Cezâsı olarak da günahlara kefâret olan musîbetleri değil, günahları arttıracak biçimde dîn kardeşleri aleyhinde hîle, desîse ve ihânetlerde bulunma gibi bir sonuç doğurduğunu kaydeder.

Öyle ki, milyonlarca Müslümanın her sene kardeşliği, kaynaşmayı, birlik ve berâberliği yeniden yaşadığı ve din kardeşleriyle fikir birliği, hedef birliği, yardımlaşma ve önemli işlerde güç birliği sağladığı, İslâmın yüksek siyâsetinin ve İslam toplumun geniş menfaatlerinin de bir gereği olan “hac ibâdetini” ihmal etmeleri öyle şiddetli bir tokatla netîcelenmiştir ki, düşman milyonlarca Müslümanı Müslüman aleyhinde faaliyetlere sevk etme hâinliğini başarı ile yürütmeye zemin bulmuştur. Böylece ne vahimdir ki, Hint, Tatar, Arap, Afrika ve sâir İslâm beldelerindeki Müslümanlar, pederleri olan ve bin yıldır İslâmın bayraktarlığını yapan Türkleri gaflet içinde, bilmeyerek, zâlim düşmana terk etmiş, yalnız bırakmış, arkadan vurmuş, yıkmış ve öldürmüştü; ve maalesef baş ucunda da saçını ve başını yolarak ağlamaya başlamıştır. Böylece milyonlarca Müslüman, mutlak hayır olan ve hayır getiren hac ibâdeti için yolculuk yapmak yerine, mutlak şer olarak düşman bayrağı altında dünyada uzun seyahatlere mecbûr edilmiştir. Bundan ibret alınmalıdır. (2)

Görüldüğü gibi namaz, oruç, zekât ve hacdaki ihmallerimiz bize hep tokat getirmiştir. Bu tokatlar kimi zaman günahlarımıza kefâret olmuş, kimi zaman da günahlarımızı artırıcı sonuçlar doğurmuştur. Cenâb-ı Hak, dünyevî musîbetlerle ehl-i îmânı terbiye eder, ibâdetlerdeki “ihmal” günahını böyle kefâret ve bedellerle ödetir. Allah’ın böyle geçici dünyevî cezâlar ile ebedî âhiret kaybını önlemesi, cezâ ne kadar şiddetli olursa olsun, şüphesiz ebediyet lehine Allah’ın şefkatini ve merhametini gösterir.

Vaktinde zekâtını ödemediğimiz kazançlarımıza karşılık gelecek biçimde mâlî kayıp içine girmiş olursak bir gün, bu kaybın borcumuz olan zekâta mahsûben verildiğini düşünebiliriz. Böylece, hâdiseyi doğru yorumlamış oluruz. Fakat bu kayıp, zekât borcumuza muâfiyet getirir mi?

Esas olan, bilerek ve elimizle vermektir. Sevap bundadır. Zekât ibâdetinin sevabına, feyzine, fazîletine, bereketine, esenliğine, huzuruna ve hayrına, ancak elimizle ve isteğimizle vererek ulaşabiliriz.

Bu durumda; daha önce vermediğimiz zekât kalemleri varsa, başımızdan mâlî bir kayıp geçmiş olsun olmasın, eğer Allah yeniden mâlî güç ve imkân lütfederse, geçmiş zekâtlarımızı hesaplayarak hak sahiplerine ulaştırmamız bizim için mutlak hayra, sevaba ve günahlarımızın bağışlanmasına inşallah vesîle olur. Daha önce yaşadığımız mâlî kaybın da, “sadaka” hükmüne geçmesi—inşallah—böylece mümkün olur.

Böyle bir toplu ödemeyi gerçekleştirmeye güç yetiremez isek; hiç olmazsa bundan böyle zekât ibâdetini yerine getirme çabasında olmalıyız. Eski borç için de, imkânımız ölçüsünde bir şeyler vermeye gayret ederek, Cenâb-ı Hakkın affını ummalıyız.

Unutmayalım ki, mü’minin niyeti amelinden hayırlıdır.

DİPNOT:

(1) Dîvân-ı Harb-i Örfî ve Sünûhât, s. 116;

(2) a.g.e., 2. 123.